

UCHWAŁA NR CV/2874/23
RADY MIASTA KRAKOWA

z dnia 22 lutego 2023 r.

**w sprawie rozpatrzenia petycji dotyczącej podjęcia działań
w zakresie zmian Statutów Dzielnic Miasta Krakowa.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40) w związku art. 9 ust. 2 i art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870, Dz. U. z 2021 r. poz. 1797) Rada Miasta Krakowa uchwala co następuje:

§ 1. 1. Po rozpatrzeniu petycji ~~z dnia 12 lutego 2023 r.~~, dotyczącej podjęcia działań w zakresie zmian Statutów Dzielnic Miasta Krakowa, Rada Miasta Krakowa uznaje petycję za niezasadną.

2. Uzasadnienie stanowi załącznik do uchwały.

§ 2. Zobowiązuje się Przewodniczącego Rady Miasta Krakowa do poinformowania składającego petycję o sposobie jej rozpatrzenia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady
Miasta Krakowa

Michał Drewnicki

W dniu 3 listopada 2022 r. wpłynęła do Rady Miasta Krakowa petycja przesłana przez * , dotycząca podjęcia działań w zakresie zmian Statutów Dzielnic Miasta Krakowa w kierunku: ograniczenia liczby radnych dzielnicowych, możliwości odwołania radnych dzielnicowych, którzy nie wypełniają podstawowego obowiązku, jakim jest udział w sesjach rad dzielnicowych, zakazu łączenia funkcji radnego dzielnicowego z mandatem radnego miejskiego, powiązania terminu wyborów do rad dzielnicowych z wyborami samorządowymi.

Petycja została przekazana do Prezydenta Miasta Krakowa celem przygotowania i przedstawienia informacji umożliwiających jej rozpatrzenie przez Radę Miasta Krakowa.

Prezydent Miasta Krakowa udzielając wyjaśnień poinformował, że kwestię tworzenia jednostek pomocniczych gminy oraz ich strukturę organizacyjną reguluje art. 5 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2023 r., poz. 40). Ustawodawca przekazał radzie gminy kompetencje w przedmiocie tworzenia jednostek pomocniczych. Zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 7 ww. ustawy, kompetencja ta należy do wyłącznej właściwości rady gminy, która jako organ kolegialny tworzy jednostki pomocnicze na mocy uchwały. Dokonuje tego po przeprowadzeniu konsultacji z mieszkańcami gminy lub z ich inicjatywy. Rada gminy określa odrębnym statutem organizację i zakres działania tych jednostek, tj.:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej,
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej,
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej,
- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Na podstawie art. 40 ust. 2 pkt 1 ustawy organy gminy mogą wydawać akty prawa miejscowego w zakresie wewnętrznego ustroju gminy oraz jednostek pomocniczych.

Stosownie do powyższych kompetencji Rada Miasta Krakowa uchwałami nr XCIX/1495/14 - XCIX/1512/14 z dnia 12 marca 2014 r. w sprawie organizacji i zakresu działania Dzielnic I-XVIII Miasta Krakowa z późn. zm. (Dz. Urz. Woj. Małop. z 2021 r., poz. 6695 - 6712), nadała Dzielnicom Statuty.

W kwestii postulatu ograniczenia liczby członków Rad Dzielnic Miasta Krakowa Prezydent poinformował, że liczba mandatów odpowiada ściśle liczbie mieszkańców danej dzielnicy, ustalonej odpowiednio według art. 17 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Zapisy ustawowe nakładające na Radę Miasta Krakowa w tym zakresie ograniczenia, znajdują odzwierciedlenie w § 9 Statutów Dzielnic. Zgodnie z powyższą zasadą w skład Rady Dzielnicy wchodzi nie więcej niż 21 członków, z wyjątkiem Dzielnicy IX Łagiewniki - Borek Fałęcki, gdzie liczba ta wnosi 15.

W zakresie odwołania członków Rad Dzielnic Miasta Krakowa, którzy nie wypełniają obowiązku, jakim jest udział w sesjach Rad Dzielnic Prezydent wskazał, że w polskim porządku prawnym funkcjonuje pojęcie tzw. mandatu wolnego. Charakteryzuje się ono tym, że jedyną odpowiedzialność, jaką ponosi członek Rady Dzielnicy jest odpowiedzialność polityczna przed wyborcami. Mandat członka Rady Dzielnicy, tak jak mandat każdego reprezentanta wyborców, wygasa wraz z upływem kadencji, na okres której został wybrany.

Członkowie Rad Dzielnic Miasta Krakowa są przedstawicielami lokalnych społeczności, którzy stosownie do obecnie obowiązujących regulacji Statutowych wybierani są w wyborach na okres 5-letniej kadencji (§ 83 ust. 1 Statutów Dzielnic). Mandat wolny, który wykonują charakteryzuje się

nieodwołalnością i niezależnością członka Rady Dzielnicy. Niezależność oznacza, że może on działać bez uwzględniania opinii wyborców oraz nie wiąza go instrukcje wyborcze. Nieodwołalność, jako najważniejsza cecha z punktu widzenia wygaśnięcia mandatu, polega na tym, że wyborcy nie mogą odwołać przedstawiciela przed upływem kadencji. Podstawową formą odpowiedzialności przed mieszkańcami, wynikającą z przyjęcia wolnego charakteru mandatu przedstawiciela, jest odpowiedzialność polityczna egzekwowana w kolejno przeprowadzanych wyborach.

Statuty Dzielnic Miasta Krakowa zawierają przewidziane prawem możliwości odwołania członka Rady Dzielnicy, które mogą nastąpić jedynie wskutek: śmierci, odmowy złożenia ślubowania, pisemnego zrzeczenia się mandatu, utraty prawa wybieralności lub nieposiadania go w dniu wyborów, czy unieważnienia wyborów w okręgu wyborczym w którym członek Rady uzyskał mandat (§ 157 ust. 1 Statutów Dzielnic). Tylko w takich wypadkach przewidzianych prawem mandat członka Rady może ulec wygaśnięciu, przez co traci on pełnomocnictwa do jego wykonywania.

W kwestii zakazu łączenia funkcji członka Rady Dzielnicy Miasta Krakowa z mandatem Radnego Miasta Krakowa, ustawodawca w przepisach powszechnie obowiązujących nie formułuje takiego zakazu. Niemniej jednak, Rada Miasta Krakowa uchwałą nr LXXII/2033/21 z dnia 17 listopada 2021 r. w sprawie zasad ustalania i wypłacania diet dla przewodniczących, zastępców, członków Zarządów Dzielnic oraz członków Rad Dzielnic, w § 1 ust. 2 wskazała, że diety nie otrzymują członkowie Rad i Zarządów Dzielnic, będący Radnymi Miasta Krakowa, radnymi Sejmiku Województwa Małopolskiego, posłami na Sejm RP, senatorami RP, posłami do Parlamentu Europejskiego.

Powiązanie terminu wyborów do Rad Dzielnic Miasta Krakowa z wyborami samorządowymi także uregulowane jest ustawą z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. Przepis art. 35a ust. 1 formułuje wprost zakaz łączenia terminu wyborów samorządowych z wyborami do Rad Dzielnic: „Wyborów do organów jednostek pomocniczych gminy oraz wyborów do organów jednostek niższego rzędu nie zarządza się na dzień, na który zarządzane zostały wybory do Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej i do Senatu Rzeczypospolitej Polskiej, wybory Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, wybory do Parlamentu Europejskiego w Rzeczypospolitej Polskiej, wybory do organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego lub wybory wójtów”.

Mając na uwadze powyższe, zmiana Statutów Rad Dzielnic polegająca na wprowadzeniu przepisów uwzględniających przyjęcie założeń postulowanych w petycji, takich jak: ograniczenie liczby członków Rad Dzielnic, możliwości odwołania członków Rad Dzielnic w przypadku braku uczestnictwa w sesjach, wprowadzenia zakazu łączenia funkcji członka Rady Dzielnicy z mandatem Radnego Miasta Krakowa, czy zarządzenie wyborów do Rad Dzielnic Miasta Krakowa w terminie, w którym odbywają się wybory samorządowe, skutkowałoby niezgodnością z przepisami wyższego rzędu.

Prezydent zwrócił uwagę, że organy administracji publicznej działają na podstawie i w granicach prawa. Rada Miasta Krakowa nie może wprowadzać zakazów bądź determinować działań, które są niezgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa, w szczególności z rangą ustawy. W celu dokonania zmian, które są zawarte w przedmiotowej petycji należałoby najpierw dokonać zmian na poziomie ustawowym.

Komisja Skarg, Wniosków i Petycji Rady Miasta Krakowa po zapoznaniu się z informacjami przedstawionymi przez Prezydenta Miasta Krakowa oraz argumentami autora petycji, uznała petycję za niezasadną.

Komisja uznała za zasadne podjęcie przez Radę Miasta Krakowa rezolucji dotyczącej zmiany ustawy o samorządzie gminnym tak, aby umożliwić realizację postulatów zawartych w petycji.